

des Collegium Hungaricum in Berlin. Dem Andenken Robert Graggers gewidmet. Herausgegeben vom Bund der ehemaligen Instituts- und Collegiumsmitglieder. Berlin u. Leipzig, 1927. 264 l. Walter De Gruyter u. Co.)

A közműveltség zászlóvivőit megillető hála és kegyelet hozta létre azt a becses kiadványt, melyben a berlini Magyar Intézet és a Collegium Hungaricum tagjai kutató munkájuk újabb eredményeinek közzétételével áldoznak egykori szellemi vezérük, a korán elhunyt Gragger Róbert emlékének. A budapesti királyi magyar egyetemi nyomdától izléssel kiállított könyvet a magyar és porosz kultuszminiszterek igaz megbecsüléstől áthatott s az alkalmiságot ünneppé avató sorai vezetik be. Utánuk, mint erre illetékes tényező, a mi közoktatási minisztériumunk főiskolai ügyosztályának főnöke, a jeles tollú Magyary Zoltán méltatja a berlini egyetem néhai magyar tanárának tudománypolitikai érdemeit. A tömörségben is sokatmondó cikk tárgyához illő szabatossággal utal arra, hogy Gragger az elsők között emelt szót a tudományos utánpótlás intézményszerű biztosítása érdekében, továbbá, hogy ugyanakkor, midőn a nemzetközi tudományos együttműködés fontosságát hirdette, arra is felhívta a figyelmet, hogy az ily módon szervezett munkában az egyes népek csak akkor érvényesülhetnek kellőképen, ha előzőleg a *nemzeti* erők szellemi összefogása az egész vonalon megvalósult. A szép cikk helyesen állapítja meg, hogyha az újabban tervszerűen irányított tudományos munka terén némi eredményt értünk el, e siker előmozdításában, a világhozjárás utáni erkölcsi és szellemi újjászületésen kívül — elvitathatlan érdeme van Gragger Róbertnek is.

A kötet többi része huszonkét szerző huszonegy dolgozatát foglalja magában különböző tudományágak (filozófia, filológia, néprajz, természettudomány) szerint csoportosítva. E rövid ismertetés keretében, sajnos, nincs mód az új szempontokban sem szűkölködő tanulmányok eredményeinek részletes fölsorolására, de még így sem hagyható említés nélkül, hogy az értekezések többsége nemcsak fölfogásában, hanem tárgyilag is Gragger főntebb érintett eszmeköre hatását mutatja.

Egyebekben a bölcséleti cikkek közül Brandenstein Béla, Prohászka Lajos és Muzsnai Dénes elvontabb tárgyú fejtegetései mellett Gál Jánosé (a műfor-

mák fejlődésének fokozatairól) szélesebb körök érdeklődésére is számot tarthat, míg a filológiai és néprajzi dolgozatok sorából Barta János (Molnár F. mint drámaíró), Farkas Gyula (Reviczky német költeményeiről), Koszó János (a magyar romantizmusról), Moór Elemér (a Grimm-féle Elvarázsolt királyleány meséjéről) és Pukánszky Béla (Tinódi és az egykorú német hírlapi verses krónikák) tanulmányai új szempontjaik s adataik révén az irodalomtörténészeknek szolgálnak okulásul, esetleg alapul a további kutatás számára.

A gazdag tartalmú könyv egészében ékes bizonyítéka a Gragger nevéhez fűződő szellemi magvetés termékenységeinek. *B. Gy.*

György Lajos; Szomjúság. (Versek.)

György Lajos a költészet ihletett óráit egy versében bűvös köpönyeggé szimbolizálja, amit sutba dob, amikor robotos napok közelednek. Vendéglátóba toppan be a líra hajlékába, ha elmenekülhet a kötelességtől, a családtól, az élet szürkeségéből, hogy «gondolatait költészetre érleltesse» a műsák takaréktűzhelyén, akik bizony állhatatos leányzók és nem szeretik az időszaki látogatásokat. Így aztán lemondás, fáradt egyhangúság, kiegészítő tüzekben való siránkozás formájában jelentkezik a szerelem; a műsák egész szívet, teljes életet, nagy hitet akarnak és nem érlelik gyümölcse a legokosabb és leglogikusabb gondolatokat sem. Mégis, mert nem hálátlanok egészen, valami csöndes mélabúval besugarazzák látogatójuk fáradt alakját, aki eltéved időnként a «depketáncos völgybe» a józan, hideg csillagok alól. György Lajos kötetének legszebb verse a *Megnyugvás* című, ezzel a szakasszal végződik és maradék nélkül adja vonatkozásait a lírával és az irodalommal:

«Néha a vérem forrbban lobog
S fájnak, fájnak az elszalasztott évek,
De frissen, büszkén dobban a szívem,
Ha kis fiam két szép szemébe nézek».

Hazafias versei közül sikerült az «Amíg a másé» című, a családi lírának is meleg, derűs színeit tudja felcsillantani néhol, de a Dölyfhöz és az Álomhoz is ír verseket, amelyek már kevésbé sikerültek:

«Libeg a Dölyf és vágat az Álom,
Reccsen a küllő, roppan az oldal,
Két tüzes táltos halálba nyargal»...

